

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 90, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 2.60 „ „ „ 4. — za pol leta . f. — 5. — „ „ „ 8. — za ves leto . f. — 10. — „ „ „ 16. — Na naročbe brez priložne naročilne se ne jemlje oziroma.
Posamično številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč., Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorje.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javnozahvala, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se posiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upraviteljsko** ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštino.

„V edinosti je moč!“

Slavnost v Postojini.

Lepo vreme! — to je prvi in glavni pogoj lepemu izletu, lepi narodni slavnosti!

Vedro kakor ribje oko spenjalo se je nad nami nebo, ko je posebni vlak tržaških izletnikov oddrhal s postaje južne železnice. Solnce je šarilo na nebu v vsej svoji krasoti, vendar je bil zrak tako mil in hladen, da si ga pravo naslado dihal vsa: ves vazduh je bil kakor napolnjen balzamskim duhom.

Prsa so nam plula same radosti in povsodi si videl le veselo in vedre obraze: vedeli smo, da doživimo krasen dan, sijajno narodno slavnost, povsem dostojno siromašne, vendar pa ponosne in zavedne Notranjke.

Lepo število nas je bilo, vedno smo se nadejali: bilo je meščanov in okolčanov v naši družbi in zastopani so bili vsi stanoviti Tržaškega Slovenstva; tako premožnejše meščanstvo kolikor obrtni in delavski stan se se združili, da ponesejo priredne pozdrave od naše sinje avstrijske in slovenske Adrije bratom in rojakom, prihrtevim na bratski sestank v lepo Postojno. Sokolov v društveni opravi bilo je 23 — za naše razmere gotovo častno število —, drugega občinstva smo našli do 130 glav. Oficijelno so bila zastopana društva: Slovanska čitalnica, „Tržaško podp. in bralno društvo“, „Sokol“ in „Delav. podp. društvo“; poslednji društvi s društvenima sestavama.

Raz vsako okno železniških voz plapolale so naše trobojnice, a vesela pesem je donela, pogumno tekmovala z ropotanjem voz. Kakor bi trenil bili smo v Nabrežini. Tu smo nadeli tudi železniškemu stroju praznično lice: pripeli smo istemu dve veliki zastavi. Vsprejemši tu čakajoče izletnike oddrhalo smo dalje po poštini slovenski zemlji. Kratkot. Tudi na Proseku in na Opčinah se nam je pridružilo primerno število mladih in dragih gostov.

V Sežani smo. Vedeli smo že naprej, da v narodnem pogledu prek in prek prerojena Sežana ne zasotano, ko gre proslavljati slovensko ime, ko gre pozdraviti na slovenski zemlji sorodno nam brate. Sežanske izletnike smo pozdravili navdušenimi živio-klici in zvonkimi glasi sokolske trobente. Mimo izletnikov bilo je na Sežanski postaji dokaj drugega občinstva. Isti prisori so se ponavljali na naslednjih postajah. Poroča se nam sicer — a odgovornosti ne moremo vsprejeti za to vest, — da je v Divači neka oseba, od katere bi smeli zahtevati v prvi vrsti, da spoštuje narod, med katerim živi, si dovolila žaljiv vzklik, toda, kdo bi se v takih slovesnih trenutkih rasgreval radi takih pojavov srda in malenkostne zavisti, Pustite ga, naj se zadira kušek, saj njegovo njeđanje priča le to, da mi jездimo, to je, da smo mi gospodarji na svoji zemlji. V Divači se nam je pridružilo lepo število odličnih rodoljubov iz Istre.

Posebno živo gibanje bilo je na postaji v St. Petru: tu so nas čakali izletniki z Reke in hrvatskega Primorja. To vam je

bil pravi vihar navdušenja, ko sta si segala v roko Hrvat in Slovenec. Kri ni voda.

Blizali smo se svojemu cilju. Čim bolj smo se blizali Postojini, tem radostneje so utripala naša srca — nestrpno smo čakali trenutka, da stopimo v Postojino raz železniški voz.

Tu je Postojina, cilj našemu potovanju! To vam je bilo pisano življenje, pravi kalejdoskop. Tu so vam stala sokolska društva v svojih krasnih opravah, zastave mnogobrojnih društev so plapolale ponosno, a dika v tej sliki so bila Zagorska dekleta v divnih narodnih nošah. Vse, vse se je divilo lepi noči, še bolj pa dražestnim obrazom slovenskih krasotic zdravega lica in poštenih src. In mi vlikamo danes: le na duhu in telesu zdrav narod more porajati take hčere. Da, tu smo videli tisto sloveče „slovensko dekle“, koje toli ljubko opeva slovenski pesnik.

Pred kolodvorskim poslopjem smo se razvrstili v dolg nepregleden sprevod — Postojina še ni videla takega. V sprevodu je sviral troje godeb. Na čelu so korakali zastopniki bratskega nam naroda češkega in hrvatskega, zares simpatične in čvrste prikazni. Tem le je občinstvo prirejalo burne ovacije po vsej poti doli do Postojine. Za češkimi in hrvatskimi Sokoli razvrstila so se naša domača sokolska in druga narodna društva. Bil je to slikovit prizor, da si krasnejšega ne moremo misliti. Posebno častno je bil zastopan Zagora i Sokol, ki je došel se svojo lastno sokolsko godbo. Tržačani in Goričani so korakali skupno v jedni četi: simbol solidarnosti Primorskih Slovencev. V sprevodu je bil tudi polnoštevilno zastopan biokliški klub „Tržaškega Sokola“ v svojih ukusnih opravah.

Postojina je bila vsa v zastavah; podobna je bila nevesti, ki pričakuje kipečim srcem svojega ženina. No, saj se je res odidila v ta namen, da častno vsprejme množico slovenskih bratov in sestri: bili smo jedna družina. Dospeli pred gostilno gosp. župana Vičiča razišel se je sprevod. Potem pa je kar mrgolelo po Postojini: to vam je bilo objemanje, pozdravljanje in stiskanje rok med prijatelji in prijateljicami, ki se morda že niso videli celo vrsto let.

Kmalu so se jele usuvati celo trume, da si ogledajo naš ponos, naš kinč, naš biser: svetovno slovečo vilenico Postojinsko. Vse je strmelo na čudeših Stvarstva, ki jih krije naša zemlja slovenska. Da, lepa krasna si ti zemlja slovenska: po tebi hodi pošten rod, a v srce ti je Stvarnik položil bogastva in tolike lepote, da ti ni z lepa vrtnice na svetu. In vsa ta čudeša so naša, naša — slovenska! In dobri Bog čuvaj nad nami, daj nam potrebnih moči in čednosti, da si ohranimo, dokler bo stal svet, to, kar je naše. Take pobožne vzdihne je pošiljalo minolo nedeljo k nebu tisoče slovenskih src.

Jama je bila razsvetljena sijajno in v tem sijaju prepričali smo se o velikem prevratu, ki se je dovršil v Postojini tekem po-

slednjih let: slovenščina si je priborila prvenstvo glede napisov v jami. Tako je jedino prav: tam, kjer se shajajo tuje z vsega sveta, tam moramo v prvi kazati pravi značaj zemlje naše! Po vsej jami pomikale so se dolge vrste gostov, a „na plesišču“ so močno doneli zvoki dvoje godeb, ob katerih je rajala lahkonoga mladina — po avoje. Mi svede, ki nismo več za tak posel, smo gledali le od strani; a če tudi nam niso skakale noge, pa nam je poskakovalo srce ob tem splošnem veselju.

Dospeli zopet pod milo nebo privadilo so nam je oko le polagoma zopet avitu jasnega dneva: bilo nam je, kakor da smo se le-kar probudili iz bujnih sanj.

Ob 2. uri je bil banket v salonu gosp. Vičiča. Banketa se je mogel udeležiti le mal del izletnikov, drugi so se porazdelili po raznih gostilnah. Vrsto napitnic je otvoril starosta „Sokola“ Postojinskega, g. dr. Treo. Ko je prisrčnimi, vznesenimi besedami pozdravil češke in hrvatske goste, nastal je vihar, da je kar gromelo po salonu. Iz prirejene jim ovacije mogli so sprevideti gostje, kako se od dneva do dneva utrja voz med nami in njimi.

V imenu čitalnice je govoril g. Anton Ditrih. V imenu vsega slovenskega Sokolstva se je zahvalil na prisrčnem vsprejemu starosta „Celjskega Sokola“, gosp. dr. Vrečko. Njega govor je bil velezanimiv, ker je kaj prietno označil naše domače razmere. Radostno smo prihiteli na to slavnost — rekel je —, ker smo videli, koliko se dá doseči tudi z malimi sredstvi; z druge strani smo pa le z žalostjo v srcu stopili na Kranjska tla. Na Primorskem in na Štajerskem — tako nekako se je glasil njegov vzklik — smo jedini, ker vemo, da potrebujemo drug drugega; a na Kranjskem — —? Zato pa je naglašati, da nismo prišli v Postojino v imenu te ali one stranke, ampak v imenu — slovenstva. Vsi udeleženci so burno pritrjevali tem besedam.

Ne dopuščajo nam prostor, da bi omenjali vseh napitnic. Omenjamo le, da je v imenu tržaške čitalnice govoril nje predsednik dr. Matej Pretner, nazdravljajoč v lepih besedah čitalnici Postojinski. Zaključujoč oficijelni del banketa napil je še g. dr. Treo navzočim zastopnikom nezavisnega častništva, na čemer se je zahvalil urednik Anto Jakič.

Po banketu smo se zopet razvrstili v sprevod, da odidemo k javni telovadbi na lepo okrašenem prostoru pod postajo. Venec zmaga je zopet prisoditi Čehom, kajti odkrito bodi povedano, da take elegancije pri izvrševanju najtežavnijih vaj nismo še videli. Kakor povsod morajo nam biti tudi v tem pogledu Čehi vzor. Poleg Čehov telovadili so telovadci naših društev. Posebno so ugajale vaje a kiji, koje so izvrševali Celjski Sokoli. Ljubljancje so itak znani kot izvrstni telovadci, a naših Tržaških telovadcev moramo naglašati posebnim zadoščenjem, da še nikdar niso tekmovali tako častno, kakor

takrat. Na tem vapebu izrekamo svoje priznanje našim telovadcem in njih učitelja, g. Nechroniju.

Pa javni telovadbi smo se vrnili v vsporedu v Postojino. Kar mahoma so se napolnile vse gostilne, povsodi je kraljevala nekajena radost. Glasno petje menjavalo se je z zvoki glasbe. V prijateljskem krogu je le prehitro prišla ura ločitve. Okolu 9. ure smo se v zadnjič razvrstili vspored, da odidemo z glasbo na čelu na kolodvor. V restavraciji in krog iste nagromadila se je ogromna množica, v bratski slogi poslovljali so se znanci in prijatelji, dokler nas ni odpeljal vlak proti Trstu med urnebesnimi živio-klici. Isti prizor se je ponovil v St. Petru, ko smo se poslovljali od Rečanov. Mi pa smo poneli seboj najprijetnejše, blažene spomine na slavnost Postojinsko.

Vemo, da je ta opis jako netočen in pomanjkljiv, ali cenjeni čitatelj blagoizvoli vzeti v poštev nedostatnost prostora našemu listu in — oprosti nam. Volja je bila gotovo dobra.

Politiške vesti.

Posl. Šuklje pred svojimi volilci. Te dni je poročal g. posl. prof. Šuklje svojim volilem v Metliki in Črnomlju. O volilekem shodu v Metliki prejeli smo obširno poročilo po stenogramu s prošnjo, da je priobčimo v svojem listu. Tej želji ustrezamo radi, pridrževaje si sveda svoje opazke za pozneje. S priobčevanjem pričnemo v današnjem večernem izdanju.

Za slovensk senat pri deželnem višjem sodišču v Gradcu. Glede ustanovitve takega senata je sprožila „Reichspost“ v svoji št. z dne 5. t. m. jako prisotno misel. Priporočila namreč, da bi bilo najprimernejše, ako bi se Kranjska ločila od področja Graškega višjega sodišča, ki šteje nad 2 milijona duš ter se spojila s tržaškimi, koje ima v svojem področju le 800.000 duš. V Trstu naj bi se potem osnovala italijanski in hrvatsko-slovenski senat. S tem bi bilo pomagano Kranjski, zajedno pa bi se praktično opozvala bajka o „italijanskem“ Primorju. Tej misli pritrjujejo tudi mi, toda le s tem pogojem, da bi se tržaškemu višjemu sodišču priklopil tudi Spodnji Štajer in slovenski del Koroške. Nam Slovincem je živa potreba, da nas združijo v jedno višje sodišče, saj temu niso na pot geografske meje, kakor kaže dosedanja praksa.

Vojna med Kitajem in Japonsko. „Kölnische Ztg.“ javljajo dne 4. t. m. iz Londona, da glasom natančnih informacij Angleška in Rusija ne mislite še posredovati med vojujočima se državama. Angleška in Rusija sti se baje v glavnih potezah že sporazumeli o skupnem postopanju, a to se zgodi še-le tedaj, kadar bodo posredovanje neizogibno. — Z druge strani zatrjujejo, da Kitajska ne bo imela vsled sedanje vojne nikakoršnega dobička. Ako zmaga, pridobi si

milij zemlji. Mučili smo se, našo muko je pograbil Tahi, potili smo se, a pot smo potili za Tahija. On nam je pojedel naše žito, on nam je popil naše vino, on nam je pograbil naše krvave groše, našo živino, on nam je koval verige, ranil nas do krvi, robil glave, požgal hiše in spravil udove na be-raško palico. Prišlo je slabo leto, mi smo mu morali hraniti živino, prišla je lakota, mi smo mu morali hraniti pse. Šli smo pred sodišče, ali za kmeta ni sodišča, šli smo pred bana, ban se je izneveril besedi, šli smo dvakrat pred samega kralja, da odkrijemo svoje krvavo, ranjeno srce, povedali smo mu, da smo raje pod živim vragom, kakor pod Tahijem. (Dalje prib.)

PODLISTEK.

105

Kmetaki upor.

Spisal August Senca, Preložil L. P. Planinski.

XXVII.

Drugi binkoštni dan leta 1572. je legla tiha noč na pokrajino, čulo se je le pluskanje Save, na kateri so je igrala slaba mesečina. Tik vode malo naprej od Zaprošiča mej gostim, visokim vrbovjem stoji lesen zapuščen mlin. Pred več leti so tu ubili vojaki-begunci mlinarja. Od tistih dob je ostal prazen in ljudje so se ga od daleč izogibali. Pusta odprta okna sijajo v noč, a šumé igra voda okolu lesene razvaline. Slaba mesečina prodira skozi grmovje in vejevje v malinova

okna. V mlinu pa se premikajo prikazni in šepetajo, zdi se ti, kakor bi tu rajali nočni duhovi! Dober strelaj od mlina leži pod grmom nekaj kakor dolg štor, sedaj pa sedaj se premakne, ako pogledaš natančneje, vidiš, da leži človek na tleh in da vzdigne sedaj pa sedaj glavo kvišku ter posluša. V mlinu pa ne šepetajo duhovi, ampak živi ljudje. V sredi sedí na mlinškem kamenu Matija Gubec. Bled je in upadenih lic, obliče mu je mračno, ali mirno, v očesu mu igra čudni plamen. Kraj njega čepi na tleh Ilija Gregorič, podpiraje si obliče z rokami. Nem gleda predse. Na trebuhu pred Gubcem leži Gušetič in se zlovoljno smeje.

Na sodu sedi človek mrkih lic in po-

striženih las, Ivan Sorač iz Pušče, a tik njega stoji suh, majhen mož šilastega nosa, Matija Bistrič iz Trstenika ob Sotli. V kotu so naslanja ob zid suh, visok človek s čepico od kumovine na glavi, Ivan Turkovič iz Zapršiča, a za Gubcem sloni plečat, zagorel človek trdih lic, živih oči, kmet Pasanec iz Stobice.

— Bratje! izpregovori Matija Gubec, mirno, v ti tihi noči smo se zbrali kot bratje in možje na dogovor. Vi vsi veste, kaj nas peče in boli, nas može kmete sosedskega in stobiškega vladarstva. Osmo leto teče, da je gospod Tahi s silno roko in sleparstvom zapodil stare gospodarje, osmo krvavo leto, da stojimo kot razpeti mučeniki na ti trdi, ne-

v najboljšem slučaju prejšnja svoja prava; ako jo pa premaga Japonska, potem bi bile posledice uprav osodepolne za Kitaj.

Različne vesti.

Rusija v spomin nadvojvodi Viljelm. Dne 5. t. m. dospela je iz Varšave na Dunaj deputacija 1. baterije 7. brigade ruskega topništva na konju, in položila na krsto nadvojvode Viljelma prekrasen venec. Pokojni nadvojvoda je bil počastni lastnik omenjene baterije. V tej deputaciji so bili: podpolkovnik Kurakin, stotnik generalnega štaba Kanovski in višji vojaški stanovnišnik Pladinski.

Ces. namestnik vitez Rinaldini je odpoštoval minolo nedeljo zvečer s svojo obitelji v grad Bruck pri Liencu na Tirolskem, kjer ostane vse poletje. Uradno bo nastopal odsotnega namestnika g. namestniški svetovalec vitez Krekič.

Zagrebaški nadškof dr. Posilović podelil je te dni raznim zagrebčkim društvom 1450 gld. podpore.

Češki gostje v Trstu. Včeraj jutraj dospelo je iz Postojne v naše mesto 14 dičnih čeških „Sokolov“, med kojimi so gg. dr. Jos. E. Schöner, redaktor lista „Sokol“, ravnatelj češke sokolske zveze in praškega „Sokola“; pravniški kandidat Jindřich Vaniček, načelnik češke sokolske zveze in član praškega „Sokola“, nadalje tudi slovenskim Sokolom znani vrli češki telovadec g. Bohumil Potůček, ki je bil nedavno do bil v Parizu o mednarodnem tekmovalstvu telovadcev nagrado. Gosp. Potůček je sedaj profesor gimnazije v Tiflisu na Ruskem. Češkim gostom v čast je bil sinoči prijateljski sestanek v hotelu „Europa“. V imenu Trstaških Slovencev pozdravljamo mile nam goste najiskrenejše tudi na tem mestu, želeč iskreno, da si v sredi naši naberejo najugodnejših utisov, in prosimo jih, da sporoče svojim rojakom o neveljavih simpatijah, koje goji narod slovenski do naroda češkega.

Paroka. Gospod Ivan Umek, sin znane slovenske obitelji Tršaške, poročil se je včeraj s gospodičino Marijo Gesperuzzi jevo.

Društvo „Leonina“ (Leo-Gesellschaft) je imelo te dni svoj občni zbor v Solnogradu. K temu občenemu zboru je prišel tudi namestnik grof Žiga Thun, da pozdravi navzoče. Njegova izvajanja so velesanimiva in skoro da senačna, ako smemo misliti, da je bil pooblaščen govoriti tako. Naglašal je n. pr. med drugim, da le država, sgrajena na načelih krščanstva, se more upirati viharjem sedanosti ter zadovoljevati zahtevam posamičnikov kakor tudi skupnosti za dosego vsepešnega oja v življenju. — Židovsko liberalni listi napadajo seveda g. namestnika radi teh izjav, kajti nobena stvar na svetu jim ne mrši tako kakor — krščanstvo.

Avstrijska armada svojemu cesarju in kralju. Vojaske uprave je bil predložen v odobrenje predlog, da se v spomin 50letnice vladanja Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. iz prostovoljnih prispevkov postavijo trije prelepi spomeniki, in sicer na Dunaju, v Pešti in Pulju. Prva dva spomenika predstavljala bi cesarja kot vrhunske poveljnika avstrijske armade, tretji spomenik kot najvišjega poveljnika namornišтва. Prispevki naj bodo prostovoljni, in prispeval bi vsak vojak od prostaka do feldcujmajstra. In sicer bi: prostak plačal 12 kr., narednik 24 kr.; desotnik 48 kr., šikovnik 96 kr., stražmojster 1 gld. 92 kr., častniški aspirant 2 gld. 88 kr., poročnik 5 gld., nadporočnik 7 gld. 50 kr., stotnik II. razr. 10 gld., stotnik I. razr. 15 gld., major 24 gld., podpolkovnik 36 gld., polkovnik 50 gld., generalmajor 120 gld., poljni podmaršal 240 gld., feldcujmajster in general konjice po 500 gld. Poleg tega še vitezi in baroni doklado 50 odst., komorniki, grofje, knezi in vojvode 100 odst., princ 200 odst. Vsek ima pravico ta prispevek plačati bodisi naenkrat ali v 12 mesečnih obrokih, in bi torej prostak plačal svoj prispevek v 12 obrokih po 1 nč. na mesec.

„Slov.“ Vipavska vinarska zadruga. V Vipavi se je obnovila „Vinarska zadruga“, kateri je namen pospeševati napredek in razvoj vinarstva s kupovanjem in prodajanjem grozdja in vina, z napravo uzornih vinogradov, pivnic in skladišč tudi izven Vipavskega okraja, in podpiranjem članov v teh strokah gospodar-

stva. Ako se uvažuje, kolikrat je bil vinorejce dolejš v sadregi s prodajo svojega vina, večkrat odvisen in pritiskan od mešetarjev, kateri so seveda najprej svojo korist iskali, prisnati se mora, da ima zadruga veliko in hvaležno nalogo. Ob letošnji vinaki trgatvi otvori „Vipavska vinarska zadruga“ svoje skladišče in pivnico v Ljubljani, kjer se bodo vipavske vina pokušala in prodajala. Opozarjajo se torej ljubljanski vinaki konsumenti, kakor tudi vinski kupci in krčmarji s Gorenjske in Dolenjske, da si v bodoče vina naročajo pri „Vipavski vinarski zadrugi“, katera si bo prizadevala vsestransko vsakega naročnika kar najbolje mogoče postreči. Rok za vplačanje deležev je določen za dosedaj pristopivše člane do 1. septembra t. l. Delež znaša 10 gld., pristopnina pa 2 gld. Vsakdo vzame lahko po več deležev. Pričakovati je, da pristopijo zadrugi ne samo Vipavci, nego tudi mnogo drugih moči, katerim je kaj na tem, da se povzdigne vinarstvo.

Iz Divače in okolice je prejel „Primorac“ še več prav ostrih dopisov proti tamošnjemu novemu vođu poštnega urada na kolodvoru. Mi smo se potem sami prepričali o istinosti teh dopisov, zato jih izročimo našim gg. poslancem, da storijo na merodajnem mestu potrebne korake. Da bo na slovenski zemlji uradoval nemški poštni uradnik, ki ne le ni ne sna slovenski, marveč kaže celo očitno svoje nasprotstvo do naroda, med katerim živi, tega ne bomo mirno gledali!

Iz Bazovice nam pišejo: Paeje dni imamo, g. urednik, dobo kiselih kumar. No, pa naj so dnevi pasji ali mačji, obljubil sem, da se kmalu spet vidiva — nč, pardon, vi bodeste videli le moj dopis, jaz pa Vaš list. Torej: evo me!

Ljudski ples, kojega so priredili minolo nedeljo „Mladi Bazoviški pevci“ na dvorišču gostilne „Pri lepi lipi“, obnesel se je nepričakovano dobro. Veliko dvorišče je bilo okrašeno raznovrstnimi zastavami, med katerimi sti se posebno odlikovali dve po 6 m. dolgi slovenski trobojnice. Pri vstopu je bil prirejen lepo sestavljen in okrašen napisi: „Tebi mladina v pozdravi!“ Leško rečem, da je vsa priredba kazala na veliko veselico in ne na navadni ljudski ples. Popoldne je došlo nenavadno mnogo bližnjih okolčanov in okolčanek, zбоk česar je bilo živahno gibanje po cestah in gostilnah. Z veseljem poročam tudi, da se letos ni čulo toliko italijanskih pouličnih pesmi, kakor navadno; le v dvorani so se oglašale neke „mednarodne“ družbe svetoivanskih fantov. A ko se je oglašil naš mladi zborček, potihnil so takoj, in viharno odobravanje je pozdravljalo našo slovensko pesem. Prav je tako, saj:

„Slovenske nas le pesmi mile
So in bodo veselile,
Guletta, Anetta e belle Carlotta,
To za Tršaške bode ščelnote!“

Na dvorišču pa se je glasila isborna okoliščanska godba, kjer se je vrtele nebrojno mladeničkih parov v staroslovanskem kolu do poznega večera. Potem se je množica razšla po raznih gostilnah. V gostilni gosp. Urbančiča so nas pri dobri kapljici zabavali mladi pevci, a gospod. Bujakova nam je postregla s isborno kuhinjo. Žal, da se ni udeležila večina mladine iz sebičnih razlogov. To ni lepo!

Vidite, gosp. urednik, tako smo slavili naš narodni praznik, a ni mi mari, ako ni ugajalo vsem. „Mattinovu“ dopisniku gotovo ni ugajalo, kajti repenči se nad oblastmi, češ, kaj da vendar mislijo, da nič ne stori v poitalijančenje slovenske Bazovice. Hudo ga je morala razgreti dogodba minole nedelje. Nu, dobro tekni njemu in njegovim somišljenikom! Mi pa smo in ostanemo ponosni na to, da se smemo pokazati pred svetom kot to, kar in kedor smo. „Mattinovu“ klepetcu bodi povedano: „Mi pa ostanemo kakor smo bili“.

Skalovič.

Z Vrabč nad Vipavo se nam piše: Minilo je že dokaj časa, odkar nisi prejela, „Edinost“ nobenega dopisa iz naše vasi. Toda ne zameri mi, kajti: hitro obrača se časa kolo, posebno pa še semeljekemu trpinu, kateri si, bodisi v mrzli zimi, kakor tudi v vročem poletju, v potu svojega života vsak danji kruh služi in preživlja vse stanovo. Veliko mora trpeti in dostikrat uniči velika suša vse njegovo delo. Njegove nade so strte. Tako se godi tudi letos pri nas. Prvega žita smo hvala Bogu še nekaj pridelali in tudi

s senom smo bili zadovoljni bolj kot v pretečenem letu. Ako se nas pa Vsegamogočni kmalu ne usmili in nam ne pošlje pošvilja-jočega dešja, ne pridelamo skoro nič prihodnjega pridelka. Vse je suho. Naša cipresa, vinska trta, nas je, žali Bog, že skoro popolnoma zapustila. Treba si je pomagati na ta ali oni način. Z nova moramo začeti obdelovati vinograde in saditi trte, bodisi našo domačo, ali Amerikanko, toda po mojem mnenju obdržimo raje našo domačo trto. Toda vsak naj premisli in dela s razumom, kajti pregovor pravi: Quidquid, agis, prudenter agas et respice finem! ako pa trto opustimo, s čim bomo velike davke plačevali? Druge pomoči ne bo, kakor davke nekoliko snizati in se povrniti k ovocam da si zopet napravimo domačo obleko. Od te šivali se porabi skoro vse, bodisi volna, katere nam daje izvrstno zimsko obleko, kakor tudi meso, sir skuta, gnoj i t. d. —

Pretečeno nedeljo obhajali smo god sv. Ane. Cerkev spada pod Štjaka, sicer pa je na našem zemlji, četrto ure od naše vasi. Navadno je bila pri sv. Ani sv. maša ob 10. pri nas pa ob 6. uri jutraj, tako, da smo se lahko vrstili. Eoi so šli k sv. Ani, drugi so ostali doma. Ravno letos se je stvar predrugačila, ne vem, kaj je varok temu. Sicer pa mislim, da so to provalorčiji lanske škripači. Ljudstvo se močno huđuje na tem.

Nazgoda. 17letni Edvard Čebule, stanujoč v Rojanu, kopal se je minolo nedeljo v kopelji „Excelsior“ v Barkovljah. Razskalni oder se je večkrat strmoglavil v morje, slednjič pa je padel po nesreči na dolajo ograjo in oblekal omamljen. Odnesli so ga v neko kabino in pozvali zdravnika iz zdravniške postaje. Prihitevi dr. Tompesta je konstatiral, da se je mladenič izdatno pobil na glavi in na raznih krajih trupla. Ukasal ga je odpeljati v bolnišnico.

Policijaks. 30letnega tedaka Josipa V. iz Trsta, znanega tatu, so saprili, ker je bil ukradel ročni voziček vreden 18 gld. — 18letni bresposelni Anton L. iz Trsta ukradel je te dni Hektorju Durbou žepno uro, vredno 6 gld. ter jo potem zastavil pri trgovcu Bernetiču za 98 nvč. Poslednjemu se je pozneje stvar vidila nekoliko sumljiva, ter, da ne bi imel sitnosti, oddal je uro pri policijskem ravnateljstvu. Tatu so saprili.

Sednjake. Težak Menigo Marangoni je dobil minolo soboto zaradi tatvine tri tedne zapora, kajti ukradel je bil nedavno v novem pristanišču nekaj nad 2 kgr. kave. Pred sodnikom je sicer tajil tatvino in se vedel, kakor da je gluh, toda sodnik ga je ujel s tem, da je rekel poluglasno: „Prepričan sem o Vaši nekrivdi; pojdite s Bogom!“ Res je prekanjenec na to takoj skočil proti vratim, toda premislil se je, rekel, da razume, da ga je hotel sodnik le skušati, da-li je res gluh. A bilo je že prepozno, ker se je bil že izdal.

Koledar. Danes (7.) Kajetan, spos.; Donat, šk. m. — Jutri (8.): Ciriljak, Karg in Smaragd, m. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 4. uri 54 min., zatonil ob 7. uri 10 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 21.5 stop., ob 2. pop. 30 stop.

Trst	81, 41, 18, 72, 26.
Budimpešta	52, 65, 79, 47, 75.
Linc	71, 27, 85, 26, 47.

Književnost.

„Rijflessi di poesia e prosa slovena“. Napisal in izdal Fran Pirman. Tisk tiskarne Dolenc. V Trstu 1894. Str. 64 v 80. Cena 1 krona. — V večernem izdanju 84. številke našega lista smo objavili, da izide Pirmanova knjižica nekaterih prevodov slovenskega pesništva in prose na italijanskem jeziku. Zatorej ne ponavljamo vsebine, koje smo bili omenili že takrat. Omenjamo le, da je pisatelj izdal to knjižico iz plemenitega namena, da pokaže italijanskemu življu v Trstu poskus slovenskega pesništva in s tem dokaže, da Slovenci nikakor niso surov narod. Jezik je jako čist in gladek, prevod popoln, takó, da se približuje izvorniku kolikor se le da. Zunanja in notranja tiskarska oblika knjižnice je jako ukusna. — Želim g. pisatelju, da bi s razširjenjem svoje knjižice zares dosegel plemeniti svoj namen in nadejamo se, da nadaljuje po istem potu, pojavljajoč se še s drugimi enakimi deli.

Najnovjše vesti.

Pulj 5. Valed smrti nadvojvode Viljelma opusti nadvojvoda Rajner nameravano nadzorovanje Dalmacije.

Gorica 6. V današnji svečani seji položil je novoizvoljeni župan dr. Venuti prisego v roke namestništvenega svetovalca dra. Bočina. Govori namestništvenega svetovalca, župana in prvega pristava dra. Canettija vsprejeli so se pohvalno.

Dunaj 5. Nj. Vel. cesar je podaril 125 cekinov v ta namen, da se razdelijo med razne osebe, ki so se bile odlikovale povodom rešitve sedmorice iz lurloške jame.

Dunaj 5. Tukajšnje japonsko odposlanstvo je po nalogu svoje vlade prijavilo c. in kr. ministerstvu za zunanje stvari, da je nastala vojaka med Japonsko in Kitajem valed raznih sporov, katerih ni bilo možno poravnati.

Brno 6. Danes je bil izvoljen županom dr. Avgust vitez Wieser. Novoizvoljeni župan je izjavil, da vsprejme izvolitev, ako leto potrdi Nj. Veličanstvo. Delovati pa hoče v smislu pooknega njegovega prednika.

Budimpešta 5. „Budapester Corr.“ javlja, da je tu sem došli ministerki predsednik srbski, Nikolajević, danes obiskal ministerkega predsednika dra. Wekerla.

Reubai 5. Danes po noči je pogorela tukajšnja posojilnica. Škode je 2 milijona frankov.

Peterburg 5. „Svet“ naglašja na odličnem mestu, da bi bolgarski pregnanci s veseljem pomagali vladi na spravo med Rusijo in Bolgarijo. Ako bi si bivši bolgarski častniki zopet namestili v bolgarski vojski, bilo bi to za Rusijo najboljšje jamstvo, da hoče Bolgarska tirati odesli Rusiji prijaznojo politiko. Vsekako pa sahteva razsajljona čast Rusije to nadoženje, da se princ Ferdinand podvrže novi volitvi.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 549—550, za spomlad 589—590. Koruza za avg. sept. 547 do 549. Oves za jesen 600—602. Riž za jesen 500—502.

Pšenica nova od 77 kil. f. 640—645, od 78 kil. f. 650—655, od 79 kil. f. 660—665, od 80 kil. f. 665—670, od 81 kil. for. —

Jedem 625—640; prosa —

Ponudbe in povpraševanje po pšenici srednje. Prodalo se je 12.000 met. st. Nova 5 nč. ceneja, stara nespremenjena. Koruza 5 nč. ceneja. Vreme: toplo.

Praga. Nerafinirani sladkor za avgust f. 14.90 nova roba za december f. 14.05, mlačno.

Kavra. Kava Santos good average za avgust 95-75, za december 85—

Kambur. Santos good average za avgust 77—, september 73-75, december 68—, trg miren.

Dunajska borza 6. avgusta

	1894.	danes predvčeraj
Državni dolg v papirju	99.50	99.45
„ „ „ v srebru	99.50	99.45
Avstrijska renta v slatu	122.30	122.25
„ „ „ v kronah	97.75	97.70
Kreditne akcije	364.25	363.75
London 10 Lat.	124.80	124.65
Napoleon 10	9.90%	9.90
100 mark	61.02%	61.09
100 italj. lir	44.50	44.55

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12, (po domače pri „Ivračkovcu“) priporočla pravi kraški teran iz Komna I. vrsto po 40, 11. po 38 in bela vipavsko po 36 nč. liter. — Dršek se seli: „Rajak k rojaku“, priporočla se podpisani za obil obisk. Anton Vodegovec, gostilničar.

Svoji k svojim!

Po neverjetno nizkih cenah dobivajo se najnovjša vsakovrstna

Kolesa (bicykli)

(model 1894)

na openaki novi cesti št. 18, blizu pivovarne. Jamči se za vsako kolo 12 mesecev. Kdor ne zna voziti, nauči ga brez nevarnosti in bresplačno v treh dneh slovenski učitelj, in nikdo naj ne misli, da ne bi se naučiti mogel. — Poltija se na deželo in vse kraje. Cene so:

Kol s tankim kavčukom	gld. 98—
„ s volim kavčukom gushion	108—
„ pnevmatično se širokim kavčukom	128—
„ „ „ močnejše Dunlopali Kontinental	145—
„ s tangentiimi prečkami	150—
Stroj s 3 kolesi s železnimi obroči za otroke	12—
„ „ „ fantiče obroči iz kaučuk	20—

Naslov:

Zaloga koles v Trstu, Strada nuova št. 18

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. f. 54,990.003.37 Premije za poterjati v naslednjih letih f. 29,399.787.60 Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1893 f. 162,807.927.73 Plačana povračila:

a) v letu 1893	f. 9.302.328.93
b) od začetka društva do 31. decembra 1893	f. 262,401.706.51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobo v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 898/1 v lastnej hiši. 12—12